

ΤΗ Φρύνη ἐν Ἐλευσίναι.

ΦΡΥΝΗ

★ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ★

ΕΝΝΗΜΑΤΑ Θεαινῶν.

Θεαγωγός λαὸς καὶ θεόμητις, συναρπάζομενος ἐν τῇ αἶγλῃ τοῦ κάλλους, ἵνα ἔκει συζευχθῇ ἐν μέσῳ τῶν λάμψεων, τὴν ὑπέργειον ἔμπνευσιν, καὶ δημιουργῆσαι ἀγλαῖσματα χρυσόπτερα, οὐδέποτε εἰς τὴν κατήφειαν ἐκπνέει τοῦ χρόνου.

Οἱ αἰῶνες, ὅταν δὲν λησμονῶσι τὸ φῶς, σταματῶσι, — καὶ ἑορτάζουσι τότε οἱ κυανεῖ οὐρανοὶ — στρέφουσιν δόπιστα, καὶ χαιρετῶσι τὴν ἀνατολήν, τὸ αἰώνιον τῆς ἀθανασίας φεγγοβόλημα.

Καὶ μία ἀκτὶς θαλπερὰ τοὺς συναδεύει εἴτα ἐπὶ τὰ πρόσω, χωροῦντας εἰς τοῦ μέλλοντος τὰ ἐρέθη, ἔνθα ἔκεινη ἀπλουμένη χορηγῆται τὴν πρώτην ίδεαν τῆς Ζωῆς.

. . . Ἡ ἀφετηρία τοῦ παγκοσμίου βίου, τὸ φαινὸν σημεῖον τῆς ἐμψυχώσεως τῆς γῆς: τὸ Ελληνικὸν παρελθόν.

Γεννήματα Θεαινῶν!

Θεοποίησις καὶ ἀποθέωσις ἔκεινων, οἵτινες ἐπίστευον ὅτι ἡδύναντο νὰ κατακτήσωσι καὶ τὸ ἄπειρον, νὰ καταγράψωσιν εἰς τὰ δικαιώματα τῆς μεγαλοφυΐας ὡς περιουσίαν καὶ τὸν ἀτέρμονα Γαλαξίαν, νὰ ὑποτάξωσι καὶ τὴν ἄγνωστον τῶν ἀστέρων φύσιν, τέκνα ὑπερκόσμια, καὶ ν' ἀνακαλύψωσι τὸν μακάρων μακάριταν εἰς τὰ βάθη τοῦ σύμπαντος, ἵνα χαιρετίσωσιν αὐτὸν ἐξ ὄντος τοῦ Ὀλύμπου.

Καὶ ὄλοκληρος ἡ Ἑλλὰς τοῦ ἔπους καὶ τοῦ λυρισμοῦ, τῆς σοφίας καὶ τοῦ θριάμβου, εἴναι μία συνεχῆς ἀναζήτησις τοῦ θείου, φανατική, παράφορος.

Προσεπάθει νὰ κατανοήσῃ τὸν θεόν, νὰ τὸν ἀνακαλύψῃ, καὶ νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ, ἵνα ζήσῃ μετ' αὐτοῦ.

Εἶναι ὁ τεραστιαῖς οὔτος, ὁ τιτάνειος, ὁ μοναδικὸς πόθος, ὃστις ἐθέμανε ποτε τὴν ἀνθρωπότητα, διὰ νὰ ἐμφανισθῇ, καθισταμένη μεγάλη.

Καὶ τὴν προσδοκίαν ταύτην ἀπαξ μόνον ἡδύνηθη ἐκείνη νὰ συγκρατήσῃ: ὅταν ἐθυσίαζεν εἰς τὸν Παρθενώνα.

Ἄλλ' ἀφ' ὅτου ἔπαινσαν οἱ παλμοὶ τῆς ἀρχαίας Ζωῆς, ἐξέπνευσε καὶ ὁ πόθος ἐκεῖνος: ἥτοι βαρύς διὰ τὸν κόσμον, ὃστις εἶχεν ἐξαντληθῆ.

Καὶ ἔκτοτε δὲν ὑπάρχουσι μεγάλοι αἰθεροπόποροι: τὸ δὲ θεῖον ίδανικὸν εἴναι μακράν, πολὺ μακράν.

Διὰ τοῦτο, ζῶμεν μὲ τὰς ἀναμνήσεις τῶν πρώτων ἐξερευνητῶν, οἵτινες διέτρεξαν, ἀπεκάλυψαν καὶ κατέκτησαν πολλὰς τοῦ ἀγνώστου χώρας.

Χώρας τόσον ἀχανεῖς, ὡστε ὁ πολιτισμὸς τῆς οἰμερον ἐν ἔχει μέλημα: νὰ δυνηθῇ νὰ: κατανοήσῃ τὸ μεγαλεῖον, τὴν ἀξίαν καὶ τὴν δύναμιν των.

Τίς οἶδε ἐὰν τὸ κατορθώσῃ. . .

Γεννήματα Θεαινῶν!

Μανία θεοληψίας εἶχε σκορπίσῃ πανταχοῦ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ, ἵνα μὴ μείνῃ καὶ τὸ ἐλάχιστον ὃν ὀμέτοχον καὶ ἀσχετον.

Ἡτο πολὺ γλυκὺν ἔκεινο, καὶ τὸ ἐλάτρευον.

Ἡτον ὡραῖον ὡς ίδεα, ὡς εἰκών, καὶ τὴν ἐνεκόλπουντο.

Διότι τὸν ἀδύνατον νὰ ζήσωσι ἀνευ θεοῦ.

Καὶ ἀφοῦ δὲν κατώφθωσαν νὰ τὸν ἀνακαλύψωσιν, ἀνέθηκαν εἰς τὴν σοφίαν νὰ τὸν δημιουργῆσῃ, ὅπως τὸν ἐφαντάζετο.

Καὶ ἔκεινη δὲν ὑπεχώρησεν, ἀναλαβοῦσα τὴν ἐντολὴν μιᾶς ὄλοκλήρου γῆς.

Ἐξυψώθη, ὅσον ἡδυνήθη, ἐνεπνεύσθη καὶ παρήγαγε τὰ μυστήρια.

Τὰ αἰώνιας ἄλυτα καὶ σκοτεινά.

Καὶ δι' αὐτῶν αἱ πνευματικαὶ ὑπεροχαί, ἐνισχύουμεναι εἰς τὴν κατανόησιν, ἔργάζονται ὑπὲρ τῆς ἀληθείας.

Παρήγαγε τὰ σύμβολα, ἅτινα καθιερώθησαν ὡς θρησκεύματα.

Καὶ τὰ ἑσεβάσθη τὸ πνεῦμα τῶν πρώτων αἰώνων, ἐνόσῳ ὁ θεῖος πυλὸς τῆς ἀριστοτεχνίας ἦτο νωπὸς ἔτι.

Ο μετέπειτα ὅμως χρόνος ἡδιαφόρησε, παρεξήγησε τὰ πάντα, παρασυρθεὶς ὑπὸ τῶν πάντων, ἡτύχησεν εἰς τὴν ἐξήγησιν τῶν φαινομένων, καὶ ἀνατρέψας ἀκούσιως τὸν αἰσθητὸν κόσμον, ἀπώλεσε τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρμονίας.

Καὶ ζῆ ἐν μετατροπῇ, ἀγνοῶν καὶ ἀγνοούμενος.

Γεννήματα θεαινῶν!

Ἐνόσῳ ζῶσι τὰ λείψανα καὶ τὰ ἔρείπια, ἐν ὅσῳ τὰ σπέρματα τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος μεταδίδονται εἰς γενέας γενεῶν, ἐνθ' ἡ ἀπολεσθῶσι καὶ αἱ θεοπέσιαι παραδόσεις τῶν χρουσῶν αἰώνων.

"Οταν ὑποχωρῇ ἐν τῇ ἀμηχανίᾳ ἡ κρίσις, θὰ τὴν ἀναπληροῖ ἡ φαντασία μετὰ τῶν φωτεινῶν ὀπτασιῶν της. Τὰ λευκὰ ὄνειρα θὰ διαδέχνωται τὴν σιγὴν τῆς λογικῆς, καὶ ἡ ἄγονος πραγματικότης δὲν θὰ περιδεσμένη τὴν θεωρίαν.

"Οταν κυριαρχῇ ἡ ἄγνοια, θὰ παράγεται ἡ ὑπόθεσις· πάραυτα μία διαυγῆς ἔμπνευσις θὰ ἐνισχύῃ τὴν πρώτην εὐσίαν, ἡ εὐγενεστέρα ἴδεολογία θὰ τὴν χρωματίζῃ, ἡ ἐπειγόντη ἡ έντρυφατεῖς μίαν εὐφρόσυνον πλάνην, μὲ τὴν προσφιλῆ ἐλπίδα, ὅτι ἵσως ἐκείνη εἶναι μία ἀλήθεια.

Καὶ ὅπότε ἡ τύχη ἡ τὰ είμαρμένα συγκινηθῶσιν ἐκ τῶν μοιραίων συμπτώσεων, καὶ μία στιγμαία ἀνάστασις τῶν νεκρῶν ἀπεμνημονεύμάτων ἀφήσῃ νὰ ἐκταφῇ ἐν ἀπόρρητον ἡ ἐν χρησιμολόγημα, τότε, ἡ πλάνη, τίς οὖδε, μήπως εἶναι ἡ λύσις ἐνδε μυστηρίου, ἐξ ἐκείνων, ἅτινα ἐγέννησε τὸ ἀρχαῖον πνεῦμα!

Γεννήματα θεαινῶν!

Τῶν μακάρων μουσῶν τὰς πολυφήμους λατρείας τίνος αἰώνος φαντασία θὰ ἀπαργνθῇ; Ή ὥραιά σου θὰ σθεσθῇ ποτε λάμψις, Φοῖβε "Απολέλων;

Μακρὰν τῆς τυμβήρους ὀσιότητος καὶ τῶν λάλων λοχευμάτων, ὁ λυροθελγῆς τῶν οἰχομένων μουσοπόλοις, τὴν πάγχρυσσον Ἐλλάδα ἐσαεὶ εὐλογῶν, τὴν ἀλήθειαν θέλει συγκρατῆ ὑπὸ τὸν οὐρανόν, ὅστις τοὺς καπνοὺς ἐδέχθη θυσίῶν παναχάραντων.

Χώρει, γλυκυτάτου ὄνείρου θεοπέσια αἴγλη.

Τῶν ψυχοκόμπων σοφιστῶν τὸ ψυχρολόγον ἀγρέευμα, ἀμοισολογίας πλήρες καὶ κούφων ἀγυρ-

τευμάτων, εἰς ἀερολόγημα θὰ μεταβληθῇ πρὸ σου.

Οὐδέν τολμαὶ ἐπὶ τῆς εὐθείας ὁδοῦ, ἢν τὸ εὐγενές θὰ διατρέχῃ ἰδινικόν.

Χώρει, ψυχολαμπῆς παρθενία, ἐκ τῶν ἀδύτων εἰς τὸ φῶς.

Ἄχανες σεμνοτυφίας κόσμου, ὑπέρτερον ἔσται τῆς μάγου γυμνότητός σου τὸ κάλλος.

Κόμιζε ἐλευθέρα, τὴν ἰδέαν τὴν ἀθάνατον, πρὸ τῆς λεκτροχαροῦς αἰδηγμοσύνης.

Χώρει, προσφιλές ἄγνωστον, ἡδικυμένον, τῶν πολυανθέων ἐρώτων ὃ ἀφροδίσιον ἀγλάδισμα.

Γεννήματα θεαινῶν!

Οὐδέποτε θὰ μ' ἀποσπάσῃ τῆς γεητείας σας.

Ίνδαλματα φωτολαμπῆς ἀθανάτου ποιήσεως, ἀγαπῶ τὴν πλάνην ἐκείνην, ἀρκεῖ νὰ μὴν ἀποχωρισθῶ ποτὲ τοῦ γλυκυτάτου ρεμβασμοῦ, ὃν διαιχέει ἡ ἐμφάνισίς σας.

Κάλλος ἀμάραντον! Κάλλος παρθένον! Κάλλος σύραντον! Αἰωνίως θὰ σὲ χαιρετῶ, προσκυνῶν τὰ ἔγνη τοῦ αἰώνου σου τύπου, ὅστις διεσώθη ἀπὸ τοὺς κευθυτῶνας εἰς τὰ πνευματικὰ χρυσωρυχεῖα.

Κάλλος πολυσύμινητον! "Αγγελε τῆς θείας ἰδέας, εἰσπράττων τὸν γλυκὺν τῆς γῆς φόρον εἰς ἀσπασμούς.

Χώρει θριαμβεῦον, ἐν μέσῳ πανηγύρεων.

Μόλις ἐμφανίζεσαι, ἀρχεται ἡ ἑορτὴ τῶν μεγάλων καρδιῶν.

Χώρει δεσπόζον, κατακτόν, ἐμπνέον. Σὲ ὑπόδεχονται οἱ ἔκλεκτοί, καὶ οἱ πιστοί σὲ ἀκολουθοῦσι· οἱ δὲ μὴ κατανοοῦντές σε εἰσὶν ἀπόβλητοι, καὶ ὁ νόμος τοὺς στιγματίζει ὡς ἀσεβεῖς, ἡ τοὺς περιφρονεῖ ὡς παράφρονας.

Σύ, δύνασαι νὰ τοὺς ἀποκαλῆς καὶ ἀψύχους νυμφίους, ἵνα τὴν ἐπαύριον, ἵσως ζήσωσι, συνερχόμενοι ἐκ τῆς φωνῆς σου, ἐνῷ ἡμεῖς παρερχόμεθα πρὸ αὐτῶν πλεονέκται καὶ χαιρέκακοι. "Ο, τι στεροῦνται, προστίθεται εἰς ἡμᾶς.

. . . Χώρει, σύρανία γυμνότης, εἰσπράττουσα φιλήματα.

Ἡ γῆ σὲ ὑποδέχεται δι' ἀνθέων, ἅτινα ζῶσιν ὅσον καὶ τὸ μειδιάμα σου.

. . . Η πόλις ἀνάστατος τὰ θυμιάματα εὑώδη. Οἱ ἐστεμμένοι δαδοῦσι μεταδίδουσι φῶς ἀφθόνως, καὶ αἱ χρυσόπλεκτοι λαμπτάδες πολύφωτον ἀποτελοῦσι προπομπήν, ἐνῷ ἡ μυριάς τῶν λυγιόφοργών φορμίγγων κηρύττη τὴν ἐμφανισίν σου.

Κλάδοι φοινίκων σὲ ὑποδέχονται, καὶ τὸ κλεινὸν ἀστυ χαιρετᾷ τοὺς εὐγενεῖς παλμούς, σύς κομιζεὶ ἡ θελκτική σου εὐμέλεια.

Γεννήματα θεαινῶν!

Ο Παρθενὸν προσεδέχθη μίαν ἔτι ίκεσίαν, καὶ ἡ χρυσελεφαντίνη Γλαυκῶπις ἐν ἀκόμη προσκύνημα.

Ἐπὶ τῶν ποδῶν τῆς κατατίθεται εἰς στέφανος θαλερᾶς μυρσίνης, καὶ ἐὰν ἡδύνασο νὰ φθάσῃ, ὡς γλυκεῖα καλλονή, τὸ θεῖον πρόσωπον, αἱ παρειαὶ του θὰ ἐδέχοντο διὰ σοῦ περιπαθεῖς ἐξ ὄντων τῆς Κύπριδος ἀδελφικὸν φίλημα.

Φρύνη !

Ἐν φωτεινὸν ὄνειρον, κομιζόμενον ὑπὸ τὸ μυρόπονου τῆς ποντιάδος φύσημα, ἐπὶ τῆς γαλανῆς ἐπιφανείας· ἐν ἀφρογέννημα λευκοῦ μυστηρίου, ὅπερ τὸ κῦμα ἐναποθέτει ἐπὶ τῆς ιερᾶς ἀκτῆς, μετὰ τῆς ἐκπνοῆς του τῆς ὑστάτης.

Μία ίδεα ἔγκολπουμένη παλμοὺς ἔρωτος ἀνθανάτου, μεθύσκεται· ἐν εὐφροσύνῳ μανίᾳ, ἀποθεοῦται, καὶ «Θεὰ εἰμὶ τοῦ κάλλους» φωνεῖ «καλινάτε γόνυν».

Καὶ τὰ θεοφράστων τῆς Ἐλευσῖνος πλήθη προσκυνοῦσι τὸ γλυκὺ τοῦ ὥραίου φῶς· καὶ ἡ Ἑλλὰς χαιρετᾷ τὴν αἰωνίαν τῆς ἀνάτολήν.

Καὶ σύ, τῆς Οὐρανίας Ἀφροδίτης τὸ ἔνθεον ἐγκαλλώπισμα, προσαγορεύεις εἴτα τὴν ὑπερήφανον Πολιάδα, ἐν μέσῳ τῶν μεγαθύμων πολιτῶν τῆς.

Καὶ ὄπότε οὕτωι, ἐν τῇ μέθῃ τῆς πανηγύρεως, ἡ πατήθησαν, καὶ σ' ἡδίκησαν, ὡς ἀπασία Φρύνη, ἡ χεὶρ τοῦ ἀγαθοῦ ρήτορος δὲν ἔμενε νεγκερωμένη· αἱ Θεαὶ τῆς Ἐλευσῖνος τὴν διεθέμανον, καὶ, ἀφαιρέσασα τὴν φθινερὰν καλύπτραν, σὲ ἀπεκάλυψεν, ὡς θεῖον ἀριστοσέχνημα, πρὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ σ' ἐνεφάνισεν οὔτως, ὡς πλαστικὴ μεγαλειότης, πρὸ τῆς Ἑλλάδος, πρὸ τοῦ κόσμου, πρὸ τῶν αἰώνων.

... Καὶ ὁ θάνατος ὑπεχώρησε πρὸ σοῦ, ὡς κάλλος ἀθάνατον. Ἡττήθη.

Γεννήματα θεαινῶν.

Χώρει, αἰωνίως ἐλεύθερον, γλυκὺ ίδανικόν.

Ο προσρισμός σου δὲν ἔληξεν· αἰωνίως θὰ ἐμπνέης τοὺς λαούς.

Δὲν ἔξεταζω ὑπὸ τίνα μορφὴν σὲ περιπτύσσονται, καὶ σὲ λατρεύουσι.

Ἐν μέθῃ ἡ ἐν νάρκῃ, ἐν οἰστρῷ ἡ ἐν διθυράμβοις, ἐν δεήσει ἡ παραφορῆ, πάντοτε εἰς σὲ θὰ στρέφωσι.

Ἡ Ὕλη καὶ τὸ πνεῦμα θὰ στεφχοῦνται ἐν τῇ ὥραιᾳ σου κεφαλῇ.

Ὑπέρτερος ἐε πᾶς ὑμνητής σου τῶν πεζῶν χαρακτήρων, εἰς σὲ θὰ ἀναθέτῃ αἰωνίως τὴν γέννησιν τῆς ζωῆς.

Μόνον εἰς σέ, κάλλος κοσμογόνον.

Ζήτησον φιλήματα, κοσμολαμπῆς καλλονή, ἄτινα είς τὴν βασιλείαν σου ἀνήκουσιν.

Ἄλλὰ τοὺς πενθίμους νυμφεστόλους, δὲ θεογενῆς μορφή, ἄφες μακρὰν τῶν μυστοδονγμάτων τοῦ κοσμικοῦ σου θριάμβου.

Τὸ μυριόδοξον τῆς αἰγλῆς σου στέμμα, δ

παμφώτιστος τῆς ζωῆς σου συμβολισμός, θὰ κυριαρχῇ καὶ ἐπὶ τῶν θυμάτων τῆς ἐρήμου· ἐὰν δὲν ὁ Ζέφυρος δέν σοι κομιζῇ ζῶντα τῆς ὑποταγῆς των τὸν ἀσπασμόν, δέχθητε ἀντ' αὐτοῦ τῆς πίστεως τὸ δάκρυ, ὡς μυροσταγῆς εύρυάνασσα.

Ἄλλὰ τότε μὴ λησμονῆς καὶ σὺ τὸν πρῶτον σου ἀγῶνα ἐνίκησας τὸ σύμπαν, ἀλλ' ἡττήθης ἀπὸ ἕνα παλμόν.

Καὶ ἀφοῦ συνεκινήθη ὁ Ὁλυμπος, ἐξηγόρασε τὸν νικητὴν σου διὰ τῶν καρδιῶν του.

Ἐκτοτε ἡ εἰρήνη ἐξηγίασε τὸ μαρτύριον τῆς ήβης σου, καὶ ἀπηθανάτισε ταύτην, διὰ νὰ καταστῇ δὲρως αἰώνιος.

Θεότευκτος καὶ πανάγαστος, ὀλβιόφρων καὶ μυρόρραντος, πολυαυγῆς καὶ ἀνθεμόεσσα Φρύνη, πάμψυχον μελψέημα θεηλασίας περιπαθοῦς, μεθυπλανής μεν Φρύνη, βάσιζε ἐπὶ στεφάνων σεμνότης ἡ λαγνεία, οἰστρος ἡ ἡδυπάθεια ἔστωσαν ἡ ποίησις ἡ ἀτελεύτητος παρὰ τὰ πολύστονα τοῦ κόρου νυμφεῖα, ἡ τὰ ἐπιτερπῆ τῆς φρυντασίας φιλοτεχνήματα, παρὰ τὰς γαμηλίους βακχείας ἡ τὰς οὐρανοπλάγκτους συζεύξεις· μία περιπάθεια καὶ ὁ αὐτὸς ρεμβασμὸς θὰ κυριαρχῇ· μία κατάνυξις πνεύματος καὶ Ὕλης, μία ζωῆς, εἰς ἔρως.

Ἐρως θ.ητῶν καὶ θεῶν.

... Ὡ έαριναι μου πνοαι! Τίς δὲν ἡγάπησε;

ΑΛΚΥΩΝ

ΚΑΙΝ

Ο ἀδελφός σου, Κάιν.
Πσῦ βρόσκεται, ποῦ τρέχει
Φύλακα ἡ φύσι σ' ἔχει
Στὸ δόλιο σου ἀδελφό.

Αφ τὸ δικό σου αἷμα
Ἐκατομμύρια αἰῶνες
Τοῦ πόνου ἡ λεγεῶντες
Μάποκρυφο παλμὸ

Κι ἀνήσυχο τὸ βλέμμα
Ἄδιάκοπα γνωίζοντι,
Βουνά, πελάγη σχίζοντι
Περοῦν τὸν οὐρανό,

Τὸν Ἀβελ νὰ ξανοίξοντι
Πὶ λίγο νὰ ησυχάσοντι,
Στὰ στήθη ν' ἀγκαλιάσοντι
Τὸ πλειό χρυσὸν ἀδελφό.

Σ. Γ. ΜΑΡΓΩΚΗΣ

